

**Εισαγωγικό Σημείωμα**  
**της κυρίας Έλσας Παπαδημητρίου,**  
**Προέδρου της Διακομματικής Επιτροπής**  
**«Για την παρακολούθηση της πολιτικής της μετανάστευσης»**

Κλείνοντας, με την Έκθεση αυτή, ένα δεκαεξάμηνο μας εξαιρετικά ενδιαφέρουσας κοινοβουλευτικής έρευνας και διαβούλευσης, θέλω να εκφράσω την ευγνωμοσύνη και την ειλικρινή μου εκτίμηση σε όλους τους συναδέλφους - μέλη της Επιτροπής για τη συμβολή τους. Ευχαριστώ, θερμά, επίσης, τα άτομα και τους φορείς, που ανταποκρίθηκαν στην πρόσκλησή μας και συζήτησαν μαζί μας, φωτίζοντας με τις γνώσεις τους, τις εμπειρίες τους και τους προβληματισμούς τους, όλες τις πλευρές (θεατές και αθέατες) του μεγάλου μεταναστευτικού ζητήματος. Αισθάνομαι την υποχρέωση να ευχαριστήσω, όλως ιδιαίτερος, μεταξύ των καλών και συνεπών συναδέλφων μας, τον κ. Σωκράτη Κοσμίδη, για την πολύτιμη συνδρομή του, καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας της Επιτροπής, αλλά, κυρίως, για τη σύνταξη του σχεδίου αξιολόγησης και των προτάσεων, στη βάση του οποίου συζητήσαν τα μέλη και το οποίο, με ελάχιστες προσθαφαιρέσεις, υιοθέτησαν ως συλλογικό κείμενο (με εξαίρεση το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, του οποίου οι απόψεις συνυποβάλλονται).

Στόχος κοινός είναι η συγκρότηση και η εφαρμογή πολιτικών τεχνουσών όλες τις άλλες πολιτικές που συνάδουν με μια σύγχρονη δημοκρατική χώρα, που ασκεί το δικαίωμά της για συμμετοχή στην αναπτυξιακή ανέλιξη του συνεχώς παγκοσμιοποιούμενου κόσμου μας, αλλά και τις υποχρεώσεις της απέναντι στις ανθρωπιστικές αξίες και στις θεμελιώδεις αρχές που υπηρετούμε: Δημοκρατία, Ανθρώπινα Δικαιώματα, Κράτος Δικαίου.

Ζούμε σε έναν εξαιρετικά σύνθετο και επικίνδυνο κόσμο. Οι ανισότητες και οι αδικίες εμπεδώνουν διαμετρικά αντίθετες αντιλήψεις, με αποτέλεσμα να απειλείται η διεθνής ειρήνη και σταθερότητα από βία και συγκρούσεις. Τα γεγονότα των τελευταίων ετών έχουν εγκαταστήσει την καχυποψία, ως κύριο χαρακτηριστικό των σχέσεων μεταξύ των δυτικών κοινωνιών και του τρίτου, κυρίως μουσουλμανικού, κόσμου. Αυτό το περιβάλλον εύκολα δανειζεί ευκαιρίες σε κάθε είδους εξτρεισμό. Η ανάγκη για γεφυροποίηση των επιμέρους κοινωνιών μας, για προώθηση αλληλοσεβασμού και ειλικρινούς διαλόγου μεταξύ των λαών, αλλά, κυρίως, για εδραίωση μιας ευρύτατης συλλογικής πολιτικής βούλησης για επιτέλους αντιμετώπιση των πολυεπίπεδων διαχωριστικών δεν υπήρξε ποτέ μεγαλύτερη. Είναι αυτό το έργο, που καθορίζει το "raison d' etre" της παγκόσμιας συμμαχίας για πολιτισμικό συνασπισμό, για περιβαλλοντική βιωσιμότητα, για ειρήνη και αλληλεγγύη.

Υπό αυτό το πρίσμα, το παγκόσμιο και ευρωπαϊκό τοπίο διαγράφεται σε καμβά, που υπαίρουν οι διεθνείς συνθήκες για ανθρώπινα δικαιώματα, για επίτευξη των στόχων της χιλιετίας, για τάχιση εξεύρεση τρόπων διαπολιτισμικής συμβίωσης.

Ένα από τα ισχυρά και συνεχώς μεγεθυνόμενα χαρακτηριστικά της εποχής μας είναι η ανθρώπινη κινητικότητα. Η Ευρώπη, που αναγνωρίζεται απ' όλους ως περιοχή σταθερότητας και ευημερίας, αποτελεί σήμερα και θα αποτελεί όλο και περισσότερο αύριο, εξαιρετικά θετικό προορισμό για τους πολίτες, πολλών από τις μειονοτικές περιοχές σε ανάπτυξη, ποιό-

Ανέκαθεν οι άνθρωποι μετακινούνται από την πατρώα τους γη σε άλλους τόπους ή χώρες. Είτε εγκαταλείποντες εμπόλεμες περιοχές είτε διωκόμενοι από αυταρχικά καθεστώτα είτε πιεζόμενοι από την ένδεια και την ανεργία είτε καθιστάμενοι -στη βάση και του σύγχρονου όρου- «περιβαλλοντικοί πρόσφυγες». Συμπερασματικά, οι άνθρωποι μεταναστεύουν όταν είναι αδύνατο να ζήσουν ως «άνθρωποι» εκεί που γεννήθηκαν και μεγάλωσαν.

Ανέκαθεν οι χώρες προέλευσης φέρονται ανακουφιζόμενες από την απομάκρυνση ανεπιθύμητων ή υπεράριθμων ανθρώπων και οι χώρες προορισμού αιφνιδιαζόμενες και απειλούμενες, στο βαθμό που η εισροή είναι ανεπιθύμητη και επικίνδυνη για τη συνοχή τους.

Ανέκαθεν οι χώρες υποδοχής – κατά κανόνα ανεπτυγμένες χώρες – υποχρεώνονται και διαμορφώνουν πολιτική για τη μετανάστευση, προκειμένου σχεδιασμένα να αντιμετωπίσουν το φαινόμενο.

Στον πυρήνα κάθε πολιτικής για τη μετανάστευση πρέπει να ίσताται ο άνθρωπος και τα ανθρώπινα δικαιώματα, ως απόλυτες και καθολικές αξίες και ως κατακτήσεις απέναντι σε καταπιεστικές και αυταρχικές δομές, καθώς και σε προκαταλήψεις θρησκευτικές, φυλετικές, πολιτιστικές, κοινωνικές, εθνοτικές. Ο μετανάστης είναι δυνάμει συμπολίτης και όχι ζήτημα ασφάλειας.

Σε κάθε περίπτωση, τα ανθρώπινα δικαιώματα πρέπει να είναι σεβαστά στη διαφορετικότητα τους, με βάση τις αρχές της ισοπολιτείας, πάντοτε μέσα σε πλαίσιο σεβασμού της έννομης τάξης της χώρας προορισμού. Το Ελληνικό Σύνταγμα, άλλωστε, ορίζει ότι κάθε πολίτης που βρίσκεται στη χώρα μας έχει τα ίδια δικαιώματα με κάθε Έλληνα πολίτη.

Αρκετές ανεπτυγμένες χώρες (Η.Π.Α., Γερμανία, κ.λπ.) οφείλουν την ανάπτυξή τους και στη σχεδιασμένη και στοχευμένη μεταναστευτική πολιτική.

Η Ελλάδα ήταν χώρα «εξαγωγής» μεταναστών. Αθέλητα, απρόσμενα, αιφνιδιαστικά, ασχεδίαστα μετατράπηκε στις αρχές της δεκαετίας του '90 σε χώρα εισόδου μεταναστών. Ήταν κεραυνός εν αιθρία, ένα σοκ, που έθεσε σε δοκιμασία τις αντοχές της κοινωνίας και, μάλιστα, στα χρόνια που η χώρα κατέβαλε σύντονες προσπάθειες μέσα σε λίγα χρόνια να επιτύχει τα κριτήρια της ένταξής της στην Ο.Ν.Ε. και στην Ευρωζώνη το 1999.

Η Ελλάδα βρέθηκε σε ελάχιστο χρόνο να έχει το υψηλότερο ποσοστό αλλοδαπών στο σύνολο του πληθυσμού από κάθε άλλη χώρα. Το ποσοστό είναι ακόμη μεγαλύτερο, αν υπολογισθεί στον ενεργό πληθυσμό.

Η Πολιτεία ήταν ανέτοιμη να υποδεχθεί τα κύματα των μεταναστών, που στη συντριπτική τους πλειοψηφία ήταν λαθραίοι. Αθωράκιστη θεσμικά και ευάλωτη στα σύνορα, κυρίως, λόγω της τεράστιας θαλάσσιας ακτογραμμής και του εύρους των χερσαίων συνόρων με κράτη που είναι και χώρες προέλευσης.

Η κοινωνία ήταν ακόμη εμφανέστερα ανέτοιμη να αντικρύσει δίπλα της τη μεγάλη και ετερόκλητη ομάδα αλλοδαπών, που αναζητούσαν στέγη, ασφάλεια, εργασία. Εμφανίσθηκαν φαινόμενα εκμετάλλευσης της ανάγκης των μεταναστών από τη μια μεριά και φαινόμενα ξеноφοβίας και ανασφάλειας από την άλλη. Τα κύματα της μετανάστευσης για άλλους ήταν ευλογία, για άλλους κατάρα.

Είναι, πάντως, θετικό το γεγονός ότι σχετικά σύντομα η Πολιτεία απέκτησε θεσμικό πλαίσιο νομιμοποίησης των μεταναστών το 1997, ως πρώτο βήμα και μεταναστευτικής πολιτικής το 2001. Ακολούθησαν και άλλες χρήσιμες θεσμικές παρεμβάσεις: Ο νόμος 3386/2005 (με 47 εγκυκλίους για την εφαρμογή του και 24 Υπουργικές ή κοινές αποφάσεις) και ο νόμος

3536/2007. Σημαντικό, επίσης, είναι ότι η χώρα μας μετέχει στην υλοποίηση σοβαρών διακρατικών προγραμμάτων, αλλά και αναλαμβάνει πρωτοβουλίες, που υιοθετούνται από τους εταίρους μας. Είναι καλό που η μεταναστευτική πολιτική δεν αποτελεί αιχμή κομματικής αντιπαράθεσης.

Η κοινωνία, μετά πολλές αντιφάσεις, διακηρύσσοντας και εκδηλώνοντας φοβία, ανασφάλειας και ξеноφοβία, που σπάνια άγγιζαν τα όρια του ρατσισμού, συμβίωσε με το φαινόμενο, έστω με κάποια τραύματα.

Η Ελλάδα είναι εξωτερικό όριο της Ε.Ε. Έτσι, είναι χώρα που γειτονεύει πιο κοντά από κάθε άλλη ευρωπαϊκή με τις χώρες προέλευσης. Επίσης, είναι και χώρα διέλευσης και είναι τεράστιο το κόστος φύλαξης των συνόρων. Γι' αυτό εδώ και πολλά χρόνια έχει ζητηθεί η συνδρομή της Ε.Ε. στο κόστος αυτό, στο πλαίσιο της αρχής ότι οι κοινοτικές πολιτικές αντιμετωπίζονται με κοινούς πόρους.

Υπάρχει ανάγκη και για κάτι άλλο, δηλαδή, για κοινή ευρωπαϊκή πολιτική, στρατηγική και δράση για το φαινόμενο και την αντιμετώπισή του. Με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα, στη διαφορετικότητα και στις αρχές της ισοπολιτείας. Με στόχο την κοινωνική ένταξη (όχι την αφομοίωση), μέσα σε πλαίσιο σεβασμού της ελληνικής έννομης τάξης.

Σε λίγα χρόνια, όλα αυτά θα αποτελούν παρελθόν, εάν η ελληνική ιθαγένεια χορηγείται με σύνεση σε όσους το επιθυμούν και πληρούν τις προϋποθέσεις. Οι μετανάστες θα είναι συμπολίτες μας καθόλα.

Παράλληλα, εκτός από τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία που, ήδη, εντάχθηκαν στην Ε.Ε., σε προβλέψιμο χρόνο θα ενταχθούν και οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων, κυρίως, η Αλβανία, που είναι μακράν η πρώτη χώρα προέλευσης μεταναστών. Τότε, δεν θα ομιλούμε για μεταναστευτική πολιτική, έναντι των χωρών αυτών, αλλά για ελεύθερη διακίνηση πολιτών της Ε.Ε..

Τα μέτρα, που κατά καιρούς λήφθηκαν από τις κυβερνήσεις αξιολογούνται ως βηματισμοί στην κατεύθυνση νομιμοποίησης των αλλοδαπών μεταναστών υπό προϋποθέσεις, όχι πάντοτε ελαστικές, και μερικές φορές απαγορευτικές.

Το μεταναστευτικό πρόβλημα είναι κλίμακας, η οποία υπερβαίνει τις δυνατότητες μιας χώρας. Είναι ευεργετικό το γεγονός ότι η Ε.Ε. αντιμετωπίζει το πρόβλημα ως δικό της, και όχι ως πρόβλημα κάποιων Κρατών - Μελών.

Είναι θετικό το γεγονός ότι η Ε.Ε. λαμβάνει θεσμικά μέτρα, όπως οι οδηγίες για τους επί μακρόν διαμένοντες, την οικογενειακή επανένωση, την εμπορία προσώπων. Ωστόσο, η έως τώρα Ευρωπαϊκή Πολιτική παραμένει έμφοβη και «προστατευτική» και, λιγότερο, «ενταξιακή», με μέτρα, μάλιστα, αποτελέσματα, λόγω έλλειψης συντονισμού και προώθησης πρακτικών σταθερής και συλλογικής Ευρωπαϊκής δράσης.

### **Αξιολόγηση:**

Τα μέτρα που οι κυβερνήσεις έλαβαν τα τελευταία δέκα χρόνια αξιολογούνται και κρίνονται εκ του αποτελέσματος.

Είναι θετικό το γεγονός ότι υπερπεντακόσιες χιλιάδες αλλοδαπών είναι νομιμοποιημένοι, αν και δεν είναι ακόμη γνωστός ο ακριβής αριθμός των «νόμιμων» και «μη νόμιμων» μεταναστών. Έχουν κάποια απασχόληση μισθωτή ή ανεξάρτητη, είναι ασφαλισμένοι, αποκτούν ιδιόκτητη στέγη, στέλνουν τα παιδιά τους σε σχολεία όλων των επιπέδων, επανενώνονται ως οικογένειες, ζουν δίπλα και ανάμεσά μας, ενσωματώνονται και εντάσσονται στην κοι

νωνία μας, με αργά, αλλά σταθερά βήματα.

Είναι θετικό το γεγονός ότι η ιατρική φροντίδα προσφέρεται σε όλους και, μάλιστα, παραβλέποντας και το κατά περίπτωση παράνομο status του μετανάστη ασθενούς.

Είναι θετικό το γεγονός ότι οι Βορειοηπειρώτες και οι λοιποί ομογενείς θα αποκτήσουν την ελληνική ιθαγένεια, με εξατομικευμένη εξέταση κάθε περίπτωσης.

Είναι θετικό το γεγονός ότι σιγά – σιγά και άλλοι αλλοδαποί, που συμπληρώνουν τις προϋποθέσεις και το επιθυμούν ζητούν την πολιτογράφηση τους.

Είναι θετικό το γεγονός ότι η Πολιτεία διαθέτει θεσμικό πλαίσιο και υπηρεσίες για την άσκηση μεταναστευτικής πολιτικής.

Είναι θετικό το γεγονός ότι η ίδια Πολιτεία έχει θωρακίσει όσο επιτρέπουν οι γεωγραφικές συνθήκες τα σύνορά της.

Είναι θετικό το γεγονός ότι η κοινωνία συνολικά, μετά από διακυμάνσεις και αντιφάσεις, ρατσιστικού και ξενοφοβικού χαρακτήρα, που καλλιεργήθηκε και από τη συμπεριφορά πολλών αλλοδαπών, αποδέχθηκε τελικά τη συμβίωση.

Είναι γεγονός ότι ο απολογισμός ως τώρα της συμβολής των αλλοδαπών στην οικονομική ανάπτυξη του τόπου είναι θετικός.

Όμως, είναι αρνητικό το γεγονός ότι, προφανώς, εκατοντάδες χιλιάδες αλλοδαπών, που ζουν στην Ελλάδα δεν νομιμοποιήθηκαν είτε γιατί οι προϋποθέσεις είναι αυστηρές και απαιτητικές είτε γιατί δεν το επιθυμούν για διάφορους λόγους.

Η διαβίωση και κινητικότητα των αλλοδαπών σε καθεστώς παρανομίας τους καθιστά ευάλωτους σε εκμετάλλευση, αλλά και, συχνά, ασύδοτους προς την Ελληνική Κοινωνία και έννομη τάξη. Παράλληλα, η διαδικασία ενσωμάτωσής τους καθίσταται ατελέσφορη έως απαγορευτική. Ενώ και τα δικαιώματα των πολιτών στην ασφαλή διαβίωση, που πρέπει η Πολιτεία να προστατεύει, απειλούνται -ή υπάρχουν φόβοι ότι απειλούνται- από άτομα ή ομάδες, χωρίς ταυτότητα και χωρίς αναφορά στις ελεγκτικές υπηρεσίες του κράτους.

Είναι αρνητικό το γεγονός ότι, παρά τα ληφθέντα την τελευταία δεκαετία μέτρα, το φαινόμενο της λαθραίας εισόδου μεταναστών, αν δεν ανθεί, εξακολουθεί και υπάρχει. Η συμφωνία επανεισδοχής με την Τουρκία αντιμετωπίζει προβλήματα εφαρμογής. Καθημερινά στους αδήλωτους και ανομιμοποίητους αλλοδαπούς προστίθενται και άλλοι.

Έτσι, η Ελληνική Πολιτεία και Κοινωνία, αντί να εστιάζει την προσοχή της στην κοινωνική ενσωμάτωση των νομιμοποιημένων, έχει να αντιμετωπίσει και το πρόβλημα της συνεχούς εισροής νέων μεταναστών.

Περαιτέρω είναι θετικό το γεγονός ότι η Ε.Ε. - και όχι μόνο - αρχίζει να αντιμετωπίζει με σοβαρότητα το πρόβλημα της μετανάστευσης, εκδίδοντας οδηγίες και διαμορφώνοντας ενιαία ευρωπαϊκή πολιτική για το θέμα.

Είναι αρνητικό, όμως, το γεγονός ότι η διεθνής κοινότητα δεν προβαίνει στη λήψη μέτρων, τα οποία θα αναιρέσουν τους κυρίαρχους λόγους της αθρόας μη νόμιμης μετακίνησης και εισόδου. Δηλαδή, της ανασφάλειας - εμφύλιοι πόλεμοι, διώξεις, κ.λπ. - και της ακραίας ένδειας στους τόπους προέλευσης. Μέτρα, που θα συμβάλουν σε κλίμα ασφάλειας και ανάπτυξης επί τόπου, μέτρα, εξάλλου, που η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει υποσχεθεί και επανυποσχεθεί σε όλα τα fora των Ηνωμένων Εθνών ότι θα αναλάβει, χωρίς, όμως, οι πράξεις της να το πιστοποιούν προς το παρόν.

### Ερωτήματα :

Οι προτάσεις της Διακομματικής Επιτροπής «Για την παρακολούθηση της πολιτικής της μετανάστευσης» πρέπει να απαντούν σε ερωτήματα, όπως:

α' Τι θα γίνει με τους αλλοδαπούς, που εδώ και χρόνια βρίσκονται στην Ελλάδα, αλλά για διάφορους λόγους δεν έχουν νομιμοποιηθεί;

β' Τι θα γίνει με τους νεοεισερχόμενους λαθραία αλλοδαπούς, κυρίως, με αυτούς των οποίων η επαναπροώθηση είναι ανέφικτη;

Για τις δύο αυτές κατηγορίες, θα υπάρξει νέος κύκλος - ευκαιρία, για νομιμοποίηση; Ή θα εκδιωχθούν με αστυνομικά μέτρα;

γ' Η Χώρα μας θα ορθώσει τείχη ενάντια στην παράνομη είσοδο, με όποιο κόστος; Ή θα επιμείνει για τη συνδρομή της Ε.Ε. στη φύλαξη των εξωτερικών συνόρων της, που είναι τα σύνορά μας;

δ' Θα αποδοθούν - έμπρακτα - στους αλλοδαπούς μετανάστες τα ίδια ανθρώπινα δικαιώματα, που έχουν οι Έλληνες υπήκοοι, κατά το Σύνταγμα και τους νόμους; Ή θα αντιμετωπίζονται οι αλλοδαποί ως ξένα σώματα, δυνάμει παράνομους;

ε' Θα ενθαρρυνθεί η απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας, με βάση βατές προϋποθέσεις;

στ' Θα παταχθεί το φαινόμενο της αδήλωτης εργασίας αλλοδαπών, προκειμένου να διευκολυνθεί η νομιμοποίησή τους και να διασφαλισθούν τα εργασιακά και ασφαλιστικά τους δικαιώματα;

ζ' Η μετανάστευση θα αντιμετωπίζεται με αμυντικά μέτρα και ως ζήτημα πολιτικό ή και ως θέμα ηθικής και νομικής τάξης, στο βαθμό που απαιτεί η προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας (άρθρα 2 παρ. 1 και 5 παρ. 2 του Συντάγματος), η οποία προβλέπεται για κάθε πρόσωπο, που βρίσκεται στην Ελλάδα, χωρίς διάκριση εθνικότητας, φυλής, γλώσσας και θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων;

η' Η μετανάστευση θα αντιμετωπίζεται ως κατάρα ή ως πρόκληση και ευκαιρία για οφέλη και στη χώρα προέλευσης και στη χώρα υποδοχής;

Είναι πρόβλημα ή ευκαιρία, αν τύχει της κατάλληλης διαχείρισης, σε διεθνή συνεργασία;

θ' Πώς θα διασφαλιστεί η συγκρότηση και, κυρίως, η εφαρμογή πολιτικών μετανάστευσης, χωρίς να παρατηρείται σύγχυση σε σχέση με τις κοινές ευρωπαϊκές και διεθνείς πολιτικές, που πηγάζουν από τη συμμετοχή μας στον παγκόσμιο συνασπισμό κατά της τρομοκρατίας;

ι' Τι θα γίνει με τη δεύτερη γενιά μεταναστών, δηλαδή, τα παιδιά που γεννιούνται και σπουδάζουν εδώ και με την ενηλικίωσή τους μεθίστανται στην κατηγορία του «παράνομου»;

### Προτάσεις :

α' Η διεθνής κοινότητα συντονισμένα, συνεργατικά και σχεδιασμένα οφείλει να φροντίσει για τον περιορισμό έως την εξάλειψη των αιτίων που δημιουργούν τα μεταναστευτικά ρεύματα, κυρίως, από την Αφρική και την Ασία. Δηλαδή, οφείλει να βοηθήσει την ανάπτυξη και τον εκδημοκρατισμό επί τόπου. Το οφείλει όχι μόνο ως μέτρο ελέγχου της μετανάστευσης

κής ροής, αλλά και ως δίκαιο αντιστάθμισμα στο όφελος, που επί αιώνες έχει αποκομίσει με την αφαιμάξη πρώτων υλών, κ.λπ.. Το οφείλει, επίσης, και γιατί το έχει συνυπογράψει ως ρεός της σε πολλές Αποφάσεις, Οδηγίες, Συνθήκες.

Ειδικότερα, η Ε.Ε. οφείλει επί πλέον να εναρμονίσει τις πολιτικές και τη στρατηγική για τη μετανάστευση, στην κατεύθυνση του ελέγχου ροής, της κοινωνικής ένταξης και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Υπολογίζεται ότι στην Ευρώπη κυκλοφορούν 5 εκατομμύρια αλλοδαποί, χωρίς χαρτιά.

Ακόμη, ειδικότερα, η Ελλάδα οφείλει να συνεχίσει να συμμετέχει ενεργά και πρωταγωνιστικά στη διαμόρφωση αυτής της πολιτικής, σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Οφείλει να μην ενεργεί αμυντικά, αλλά με σχέδιο και μετρήσιμους στόχους.

β' Η Ελλάδα και η Κοινωνία της οφείλουν να αποδεικνύουν καθημερινά ότι μάχονται το ρατσισμό, την ξενοφοβία, την αστυνομική βία. Ότι σέβονται αδιάκριτα τα ανθρώπινα δικαιώματα καθενός ευρισκόμενου, με οποιοδήποτε τρόπο στην Ελλάδα. Καθώς και τα εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα, το δικαίωμα παροχής υπηρεσιών υγείας και εκπαίδευσης και πρόσβασης στη δημόσια διοίκηση.

Ο μετανάστης δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ευλογία, όταν παρέχει φθηνά την εργασία του και δαπανά εδώ το όποιο εισόδημά του. Και ως κατάρα, όταν διεκδικεί ίσα δικαιώματα. Ο μετανάστης πρέπει να αντιμετωπίζεται ως δύναμη συμπολίτης μας, σε πνεύμα και προοπτική συνύπαρξης και όχι ανοχής. Είναι αδιανόητη η ομηρία του μετανάστη από εκμεταλλευτή εργοδότη. Γι' αυτό, αντί του όρου «λαθρομετανάστες» προτείνεται ο όρος «μη καταγεγραμμένοι ή αναπόγραφοι μετανάστες».

Η Ελλάδα πρέπει να αξιολογήσει το γεγονός ότι οι αλλοδαποί συνέβαλαν κατά 1,4 % στην αύξηση του Α.Ε.Π. και δημιούργησαν 115.000 νέες θέσεις εργασίας, τις οποίες, κατά τα φαινόμενα, ποτέ δεν θα κάλυπταν Έλληνες, άλλως η ανεργία στην Ελλάδα θα ήταν μηδενική.

Παράλληλα, πρέπει να αποκρυσταλλώσει μια μεταναστευτική πολιτική, ως πλαίσιο αρχών και κανόνων, που ρυθμίζει το μεταναστευτικό φαινόμενο, η οποία θα λαμβάνει υπόψη και συνειδητοποιεί ότι το φαινόμενο δεν θα ανακοπεί – ίσως αλλάζουν οι πηγές προέλευσης και οι αναπόγραφοι θα παραμείνουν αορίστως δίπλα μας.

Η Ελλάδα οφείλει να ενθαρρύνει και στηρίζει την προοπτική ένταξης των Δυτικών βαλκανίων στην Ε.Ε.. Με την ένταξη αυτή – ιδίως, της Αλβανίας, μακράν πρώτης πηγής μεταναστευσης προς την Ελλάδα – η μετανάστευση θα μετουσιωθεί σε διακίνηση και η κατάσταση εκείθεν θα ομαλοποιηθεί.

Η Ελληνική Πολιτεία οφείλει να διατηρεί θωρακισμένα τα σύνορά της, με αυξημένη υθύνη από το γεγονός ότι αυτά αποτελούν και εξωτερικά σύνορα της Ε.Ε.\* Όσοι αλλοδαποί ρέθηκαν ή βρίσκονται εδώ πρέπει να διευκολυνθούν στη νομιμοποίησή τους, χωρίς θέσπιση παγορευτικών προϋποθέσεων, όπως ο υψηλός αριθμός ενσήμων και παραβόλου, η θεώρηση ισόδου, η γραφειοκρατία.

Η πάταξη της μαύρης εργασίας είναι υποχρέωση της Πολιτείας, η οποία αφορά και σε Έλληνες και σε αλλοδαπούς εργαζόμενους. Δεν μπορεί να μετακυλύεται στις πλάτες των μεταναστών.

Περαιτέρω προτείνεται:

- \* η χορήγηση άδειας παραμονής και εργασίας στη δεύτερη γενιά μεταναστών, χωρίς όρους,
- \* η χωρίς όρους παραμονή στη χώρα, όσων συμπληρώνουν το 65<sup>ο</sup> έτος της ηλικίας και συντηρούνται από τα παιδιά τους,
- \* η σύνταξη ληξιαρχικών πράξεων, για όσους γεννώνται στη χώρα μας,
- \* η δυνατότητα αλλαγής επαγγέλματος, η άσκηση δραστηριότητας αυτοαπασχολούμενων χωρίς ειδικότερους - από ότι για Έλληνες - όρους, η ελεύθερη μετακίνηση.

Προτείνεται παράλληλα:

- \* η παροχή πρόσβασης σε όλες τις υπηρεσίες (υγείας, εκπαίδευσης, κατάρτισης, δημοσίας διοίκησης, κ.λπ.), όπως ισχύει για όλους τους Έλληνες,
- \* η παροχή δυνατότητας άσκησης των λατρευτικών τους καθηκόντων, σύμφωνα με το θρήσκευμά τους, σε χώρους επαρκείς και κατάλληλους,
- \* μαθήματα θρησκειολογίας (πέραν των θρησκευτικών), για ξένους και Έλληνες,
- \* η διδασκαλία της μητρικής τους γλώσσας, στη βάση διακρατικών συμφωνιών,
- \* η παροχή δικαιώματος ψήφου στις τοπικές εκλογές, σε όσους συμπληρώνουν πενταετή νόμιμη παραμονή στη χώρα,
- \* η χωρίς όρους διευκόλυνση της οικογενειακής επανένωσης,
- \* η δημιουργία σαφούς διαδρομής με σταθμούς ως την απόκτηση της ιδιότητας του επιμακρόν διαμένοντος και της ιθαγένειας, χωρίς παράλογα εισπρακτικά βάρη,
- \* η απαίτηση της επαρκούς γνώσης της ελληνικής γλώσσας, ιστορίας και πολιτισμού να προβάλλεται στο ύστερο στάδιο πολιτογράφησης,
- \* η σύντομη απάντηση στο αίτημα απόκτησης ιθαγένειας και η παροχή της με ευελιξία χωρίς υπερβολικές απαιτήσεις,
- \* οι μειωμένες απαιτήσεις για παιδιά, που γεννώνται και μεγαλώνουν εδώ.

*\*Η διαφωνία του Βουλευτού, κ. Φώτιου Κουβέλη καταγράφεται ως εξής: «Δεν συμφωνώ με τον όρο «θωρακισμένα σύνορα». Παραπέμπει σε πολιτικές απόψεις – και όχι μόνον – ξενοφοβικές, αποτρεπτικές υποδοχής μεταναστών και πολιτικών προσφύγων».*

Ο κύκλος της νομιμοποίησης με τον τελευταίο νόμο πρέπει να κλείσει σύντομα. Να γίνει απογραφή αποτελεσμάτων. Να υπάρξουν στοιχεία ακριβέστερα και πιο αξιόπιστα.

Τέλος, επειδή είναι βέβαιο ότι το μεταναστευτικό φαινόμενο δεν θα υποχωρήσει στο ορατό μέλλον και η διεθνής και ευρωπαϊκή κοινότητα θα ασχολείται με αυτό, ως μείζον θέμα προτείνεται η μετατροπή της Διακομματικής Επιτροπής «Για την παρακολούθηση της πολιτικής της μετανάστευσης της Βουλής των Ελλήνων σε Ειδική Μόνιμη Επιτροπή.

Ένας, επιπλέον, σοβαρός λόγος για την άμεση ίδρυση Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής για τη Μετανάστευση είναι και η ανάγκη στήριξης της ποιοτικής προσπάθειας που απαιτείται για την εξέλιξη των διαδικασιών ίδρυσης – και στην Ελλάδα χωροθέτησης – του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου για τη Μετανάστευση. Αξίζει να σημειωθεί ότι σημαντικότετη υπήρξε η συμβολή της Επιτροπής μας για τη μέχρι σήμερα πορεία του Παρατηρητηρίου.